

08.05.2024

Pormestari

34 §**Lausunto liikenne- ja viestintäministeriölle tieliikenteen automaation edellyttämiä lainsäädäntömuutoksia koskevasta arviomuistiosta**

HEL 2024-004705 T 03 00 00

VN/12724/2021-LVM-98

Päätös

Pormestari antoi liikenne- ja viestintäministeriölle tieliikenteen automaation edellyttämiä lainsäädäntömuutoksia koskevasta arviomuistiosta seuraavan lausunnon:

Lausunnossa tarkastellaan tieliikenteen automaation edistämiseksi ehdotettuja muutoksia kaupunkiliikenteen ja erityisesti jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden liikenneturvallisuuden näkökulmasta. Sääntelyn uudistuksella on myös merkittäviä elinkeinovaikutuksia, joihin otetaan kantaa.

Tieliikenteen automaatio ja liikenneturvallisuus

Lainsäädännön muuttaminen tieliikenteen automaation edellytykset huomioivaksi on hyvä asia, jos ajoneuvojen hyväksymismenettelyillä ja sääntelyyn kirjatulla kriteereillä varmistetaan, että muutokset tukevat tieliikenteen turvallisuuden kehittymistä. Helsingin vilkkaasti liikennöidyillä kaduilla ja teillä vaaditaan vaihtelevien ja monimutkaisten liikennetilanteiden hallintaa, mikä asettaa erityisiä vaatimuksia myös ajoneuvoteknologian kehittämiseksi. Helsingissä on monin paikoin paljon jalankulkijoita ja pyöräilijöitä, joiden liikkeen ennakoiminen ja heidän kanssaan vuorovaikuttaminen liikenteessä on tunnistettu yhdeksi keskeiseksi haasteeksi automatisoitujen ajojärjestelmien kehittämisessä. Automaation kehittämisessä ja sitä koskevassa sääntelyssä tulee varmistaa, että automaattiset ajojärjestelmät ovat toimintakykyisiä vaihtelevissa liikennetilanteissa.

Tieliikenteen automaation lainsäädäntöä valmisteltaessa tulee pyrkiä siihen, että ajohallinnan siirtopyyntöjä automaattiselta ajojärjestelmältä kuljettajalle tai etähallintaa tekeväälle tapahtuisi ainoastaan harvinaisissa erikoistapauksissa. Mikäli siirtopyyntöjä tulisi jatkuvasti normaalista vähäisessä määrin poikkeavissa liikennetilanteissa, kuten tavanomaisesta poikkeavaa risteystä tai tilapäisiä liikennejärjestelyjä lähestyttäessä, automaattisen ajojärjestelmien mahdollisuus parantaa liikenneturvallisuutta jää kyseenalaiseksi. Kuljettajien ominaisuudet eivät ole riittävällä tasolla jatkuvaan automaattisen ajojärjestelmän toiminnan valvontaan, jolloin mahdollisen ajohallinnan siirtopyynnön tullessa nopea reagoiminen ja oikean tilannekuvan muodostaminen liikennetilanteesta voi viedä liikaa aikaa.

08.05.2024

Pormestari

Arviomuistiossa ehdotetut muutokset

Arviomuistiossa ehdotetaan, että ajoneuvolla ei tarvitsisi olla kuljettajaa tiettyjen edellytysten täytyessä. Kyseinen muutos on keskeinen edellytys esimerkiksi robottitaksien ja automaattibussien tarjoamien liikku-
mispalveluiden kestäväälle liiketoiminnalle, joten ehdotusta voidaan pitää ymmärrettävänä ja kannatettavana. On hyvä, että hallitus haluaa edistää mahdollistavaa ja teknologianeutraalia sääntelyä, joka edesauttaa uudenlaisten liikkumismuotojen kehittymisen. Tämä luo myös mahdollisuuksia yritystoiminnan kasvun.

Toinen keskeinen ehdotettava muutos on, että jatkossa mahdolliset seuraamukset esimerkiksi tieliikennelain vastaisesta toiminnasta kohdistuisivat kuljettajan sijasta automaattisen ajojärjestelmän taustalla olevaan organisaatioon. Arviomuistiossa todetaan, että organisaatiot olisivat useimmiten ajojärjestelmien suunnittelijoita tai valmistajia, jotka vastaavat kokonaisturvallisuudesta. Ehdotettu muutos voi olla toimiva keino saada ajojärjestelmien valmistajat kehittämään järjestelmistä mahdollisimman turvallisia ja toimivia monimutkaisissakin liikenneympäristöissä. Mikäli vastuu kuitenkin siirtyisi sellaiselle ajoneuvon taustalla olevalle organisaatiolle, jolla ei olisi mahdollisuutta vaikuttaa järjestelmien toimintaan tai niiden kehittämiseen, ei valmistajalla olisi samantaista kannustetta kehittää järjestelmää mahdollisimman turvalliseksi.

Arviomuistiossa ehdotettu menettely, jossa laissa määriteltyjen automaattisten ajoneuvojen tarjoajien pitää täyttää määrätyt edellytykset on kannatettava. Elinkeinonäkökuilmasta on tärkeää, että sääntely ei ennakolta rajoita kilpailua. Tästä syystä tulee kirjata selkeät perustelut sille, miksi etähallintakeskuksen pitäisi sijaita Suomessa. Koska kuitenkin sääntelyä kehitettäisiin sellaisiin tilanteisiin, joista ei ole vielä juurikaan kokemuksia, sääntelyä pitäisi tarvittaessa tarkastaa. Järjestelmien kyberturvallisuus on myös tärkeää varmistaa. Automaatioajoneuvojen yleistymisen asettaa myös vaatimuksia digitaaliselle tilanne kувalle. Erityisesti Digiroadissa olevan tiedon oikeellisuuteen on kiinnitettävä huomiota.

Kuljettajan tehtävät tieliikenteen automatisoituessa

Automaattisten ajoneuvojen käytön edistäminen voi helpottaa kuljetusalan pahenevaa työvoimapulaa. Samalla työvoiman tarpeen painopiste muuttuisi ja digitaalisen osaamisen merkitys kasvaisi. Tämä tulisi huomioida alan koulutuksessa ja alan lupavaatimuksissa. Arviomuistion tulisi käsitellä näitä kysymyksiä tarkemmin.

Arviomuistiossa todetaan, että kuljettajaa avustavien järjestelmien ja automaattisten ajojärjestelmien välistä rajaa ei ole kansainvälisessä sääntelyssä määritetty selkeästi, mutta raja olisi kuitenkin tärkeää mää-

08.05.2024

Pormestari

---

rittää. On tärkeää, että kaikki ajotapahtumaan liittyvät osapuolet ymmärtävät selkeästi näiden eri järjestelmien erot. Lainsäädännön keinoin on myös mahdollisuuksien mukaan varmistettava, että autonvalmistajat ja palveluntarjoajat eivät voi vääristellä ajoneuvojen järjestelmien toimintakykyä siten, että kuljettaja voisi ajatella kuljettajaa avustavan järjestelmän tarkoittavan automaattista ajojärjestelmää.

Arviomuistiossa todetaan joidenkin kuljettajaa avustavien järjestelmien edellyttävän valvontaa, vaikka kuljettajan ei tarvitsisi järjestelmien avustuksessa pitää käsiä ratissa. Tällaiset tilanteet, joissa kuljettaja on viime kädessä vastuussa ajoneuvon hallinnasta, vaikka järjestelmät vaikuttavat suorittavan ajotehtäviä, saattavat heikentää liikenneturvallisuutta. Erityisesti kaupunkiliikenteessä liikennetilanteet voivat muuttua olennaisesti muutaman sekunnin aikana, jolloin kuljettajan olisi kyettävä olemaan jatkuvasti tietoinen vallitsevasta liikennetilanteesta ja olemaan valmiudessa puuttumaan ajoneuvon hallintaan. Lainsäädäntöä kehitettäessä tulisi arvioida, voidaanko kuljettaja velvoittaa pitämään käsiä kiinni ratissa avustavien tai valvontaa edellyttävien järjestelmien ollessa toiminnassa. Säätelyssä on ensiarvoisen tärkeää ratkaista vastuukysymykset esimerkiksi ajoneuvon dynaamiseen hallintaan liittyen. Automaatiota ei tulisi myöskään kehittää siihen suuntaan, että ajojärjestelmät edellyttäisivät kuljettajalta järjestelmän ja liikenneympäristön pitkäaikaista valvontaa. Tällaiset tilanteet lisäävät kuljettajan mahdollisuuksia luottaa liikaa ajojärjestelmän toimintaan.

Tiiviisti rakennetussa ympäristössä liikuttaessa on tärkeää varmistaa jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden turvallisuus. Huomattava osa Helsingin tieliikenteessä tapahtuneista henkilövahinko-onnettomuuksista on sellaisia, joissa jalankulkija tai pyöräilijä on ollut osallisena. Erityisesti sellaisten ajoneuvoteknologioiden kehittäminen, jotka auttavat estämään törmäyksiä jalankulkijoiden tai pyöräilijöiden kanssa, on kannatettavaa. Samalla on varmistettava, että uudet teknologiat eivät heikennä nykyistä turvallisuustasoa. Käyttöön otettavien teknologioiden tulee olla riittävän perusteellisesti testattuja ennen niiden käyttöä vilkkaassa kaupunkiliikenteessä, jossa on osattava reagoida monimutkaisiin liikennetilanteisiin.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Lausuntopyyntö 28.3.2024

08.05.2024

Pormestari

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet**Ote**

Liikenne- ja viestintäministeriö

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää Helsingin kaupungin lausuntoa tieliikenteen automaation edellyttämiä lainsäädäntömuutoksia koskevasta arviomuistioista. Lausunto on pyydetty antamaan 17.5.2024 mennessä.

Pääministeri Orpon hallitusohjelman mukaisesti hallitus edistää liikenne- ja logistiikka-alan digitalisaatiota ja automatisaatiota, uudenlaisten liiketoimintamallien syntymistä ja hyödyntämistä sekä liikennejärjestelmän tehokkuutta. Hallitusohjelmalla edistetään myös itseohjautuvien ajoneuvojen turvallista käyttöönottoa.

Wienin vuoden 1968 kansainvälisen tieliikennesopimuksen mukaan jokaisella liikkuvalla ajoneuvolla on oltava kuljettaja. Sopimusta muutettiin vuonna 2021 siten, että kuljettajan olemassaoloa koskeva vaatimus voidaan katsoa täytetyksi automaattisen ajojärjestelmän avulla. Automaattiajamisen käyttöönotto vaatii kuitenkin tarkempaa laintasoista kansallista sääntelyä. Liikenne- ja viestintäministeriö on käynnistänyt hankkeen tämän tarvittavan sääntelyn valmistelusta. Lausuntopyyntöä koskeva arviomuistio on valmistunut osana tätä hanketta.

Arviomuistio tähtää hallituksen esitykseen, jolla hallitusohjelman kirjauksia toteutetaan tieliikenteen osalta siten, että varmistetaan liikenneturvallisuuden säilyminen hyvällä tasolla. Arviomuistio sisältää alustavien ehdotusten päälinjaukset. Lausuntokierroksella saadun palautteen avulla jatketaan valmistelua tavoitteena hallituksen esityksen antaminen eduskunnalle mahdollisesti syyskaudella 2025.

Saatu lausunto

Asiasta on saatu kaupunkiympäristön toimialan lausunto. Esitystä on täydennetty kaupunginkanslian elinkeino-osaston näkemyksillä.

08.05.2024

Pormestari

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Liitteet

1 Lausuntopyyntö 28.3.2024

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Liikenne- ja viestintäministeriö

08.05.2024

Pormestari

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 34 §.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

08.05.2024

Pormestari

Juhana Vartiainen
pormestari

Päätös on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 09.05.2024.